

Handläggare
Daniel Forsman
Telefon: 08-50831111**Till**
Kulturnämnden
2025-01-21

Skrivelse om bibliotekets nya webbplats

Svar på skrivelse från Isabel Smedberg Palmqvist (L), Kristina Lutz m.fl. (M), Jonas Naddebo (C) och Tapani Juntunen (SD)

Förvaltningens förslag till beslut

Skrivelsen besvaras genom kulturförvaltningens tjänsteutlåtande.

Sammanfattning

Isabel Smedberg Palmqvist (L), Kristina Lutz m.fl. (M), Jonas Naddebo (C) och Tapani Juntunen (SD) har lämnat in en skrivelse till kulturnämnden 2024-11-12. Skrivelsen rör utvecklingen av Stockholms stadsbiblioteks webbplats och avsaknad av funktionalitet som erbjöds på den gamla webbplatsen.

Betydelsen av att kunna spara titlar för framtida läsning betonas.

Svar önskas på följande frågeställningar:

1. När kan vi förvänta oss att de funktioner som fanns tillgängliga på den tidigare webbplatsen återinförs?
2. Varför har åtgärder för att återställa dessa funktioner dröjt så länge?
3. Utfördes en noggrann konsekvensanalys innan den nya webbplatsen lanserades, speciellt med avseende på hur förändringarna skulle påverka möjligheten till inspiration och upptäckt av nytt material?

Stockholms stadsbibliotek har arbetat med kontinuerliga förbättringar av tjänsterna under sommaren och hösten.

Den efterfrågade funktionalitet som lyfts i skrivelsen är nu tillgänglig.

Bibliotekets söktjänst lanserades i slutet av juni 2024. Det tekniska landskapet med tillhörande integrationer är komplext med flera beroenden. Under perioden har underliggande system drabbats av

driftsproblematik vilket har påverkat utvecklingsarbetet. Merparten av de efterfrågade funktionerna driftsattes i slutet av oktober 2024.

Livscykelhanteringen av ingående system har krävt en noggrann konsekvensanalys där säkerhet och nödvändig funktionalitet har prioriterats. Det har hela tiden varit möjligt att söka och finna litteratur och information via Stockholms stadsbibliotek.

Utvecklingen har fokuserat på en tillgänglighetsanpassad och GDPR-säkrad webbplats som möjliggör kontinuerlig tjänsteutveckling utifrån en flexibel arkitektur som kan fungera som navet i bibliotekets tekniska infrastruktur och tjänster till stockholmarna. Det har helt enkelt varit absolut nödvändigt att prioritera. Nu arbetar Stockholms stadsbibliotek med kontinuerliga förbättringar av gränssnitt och funktioner för att bidra till inspiration och upptäckt av nytt material utifrån en stabil bas.

Ärendet

Isabel Smedberg Palmqvist (L), Kristina Lutz m.fl. (M), Jonas Naddebo (C) och Tapani Juntunen (SD) har lämnat in en skrivelse till kulturnämnden 2024-11-12. Skrivelsen rör utvecklingen av Stockholms stadsbibliotek webbplats och avsaknad av funktionalitet som erbjöds på den gamla webbplatsen.

Vid lansering av en beta-version är det förståeligt att det kan finnas begränsningar men det har gått flera månader utan förbättringar eller återinförande av saknade funktioner.

Webbplatsens sökfunktion beskrivs som begränsad till specifika boktitlar, vilket försvårar för låntagare som önskar hitta litteratur baserat på genre, ämne eller specifika målgrupper. Filter för målgrupp beskrivs som otillräckligt och endast indelat i kategorierna vuxna samt barn och unga, vilket är en försämring från tidigare mer detaljerade indelningar.

Vidare är sökfunktionen för författare begränsad till exakta namn, och resultat inkluderar ofta irrelevant material såsom biografier om författaren, istället för enbart författarens egna verk. Tidigare kunde användare enkelt söka via för- eller efternamn, välja rätt författare från en lista, och därigenom få tillgång till samtliga verk för att sedan kunna filtrera dessa.

Den nya webbplatsen erbjuder inte längre möjligheten att spontant utforska och upptäcka nytt material, vilket begränsar användarupplevelsen avsevärt. Möjligheten att inspireras och upptäcka nya författare eller oupptäckta verk av favoritförfattare, och att spara dessa i en läslista för framtida lån, är nu borta.

Svar önskas på följande frågeställningar:

1. När kan vi förvänta oss att de funktioner som fanns tillgängliga på den tidigare webbplatsen återinförs?
2. Varför har åtgärder för att återställa dessa funktioner dröjt så länge?
3. Utfördes en noggrann konsekvensanalys innan den nya webbplatsen lanserades, speciellt med avseende på hur förändringarna skulle påverka möjligheten till inspiration och upptäckt av nytt material?

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av Stockholms stadsbibliotek och enheten för Digital utveckling och bibliotekssystem.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Bibliotekets webbplats består av flera samverkande IT-system och integrationer. Den tekniska miljön för att kunna erbjuda en sammanhållen söktjänst för medier och bibliotekets övriga erbjudanden är därmed komplex. Stockholms stadsbibliotek har arbetat med att utveckla en ny digital infrastruktur som länkar samman tjänsterna, och bibliotekets webbplats utgör det publika gränssnittet för denna.

Stockholms stadsbiblioteks webbplats utvecklas med en agil utvecklingsmetodik där de mest prioriterade åtgärderna åtgärdas och utvecklas först.

Den tekniska infrastrukturen

Funktioner för sök och visning av information om medier som erbjuds är beroende av meta-databeskrivningar som kommer från olika källor och hanteras av olika IT-komponenter. Här ingår bl.a. bibliotekets verksamhetssystem (Book-IT), system för webbpublicering (CMS) och system för indexering av meta-data för sök (Solr).

Bibliotekets tidigare digitala infrastruktur byggde på ett operativsystem och CMS som nått sin tekniska livslängd. Driftsleverantör av systemet kunde inte garantera säker och supporterad drift längre än 30 juni 2024. All produktionsdrift bortom det skulle utgöra hög risk gällande tillförlitlig och informationssäker drift. Stadens upphandlade driftsleverantör meddelade att de inte kunde fortsätta drift av en osupporterad version av operativsystemet. Därmed hade webbplatsen stängts ned av Tietoevry.

Stockholms stadsbibliotek har utifrån vetskap om att det varit nödvändigt att byta operativsystem senast den 30 juni 2024 tagit fram en specifikation för de funktioner som var absolut nödvändiga och kritiska för bibliotekets webbplats och arbetat hårt för att säkerställa en informationssäker och tillförlitlig systemdrift. Det har varit nödvändigt att prioritera utvecklingen till enbart de nödvändiga funktionerna i ett första steg.

Utvecklingsarbetet sedan lansering

Under perioden 24-28 juni lanserades det nya sökgränssnittet och Stockholms stadsbibliotek lämnade den gamla plattformen med operativsystem och CMS för det nya. Lanseringen innehöll då samtliga identifierade nödvändiga funktioner för att kunna bedriva biblioteksverksamhet.

Under perioden 25 juni-15 juli fokuserades arbetet på snabba rättningar och förbättringar av lanserade funktioner såsom hantering av kategorier vid reservationer, betalning av avgifter och att underlätta registrering av nya låntagare via hämtning av adressuppgifter.

Under sommaren arbetade Stockholms stadsbibliotek med att stabilisera plattformen och integrationerna med andra underliggande system. Under denna period hade leverantören av Book-IT driftsproblem vilket påverkade funktionaliteten i bibliotekets söktjänst och webbplats.

Under perioden 5-26 augusti fokuserades utvecklingsarbetet till hantering av diakriter (svenska specialtecken) och filtrering vid sökning, ett arbete som påverkar såväl Solr som CMS. Samtidigt lanserades förbättrad funktionalitet för reservationshantering

Under perioden 26 augusti-16 september uppdaterades utvecklingsmiljöerna för att förbättra testmöjligheterna inför release. Samtidigt lanserades bl.a. förbättrad funktionalitet för navigation, förtydliganden kring e-böcker, hantering av öppettider, och reservationsmeddelanden via epost.

Under perioden 17 september-7 oktober fokuserades utvecklingen på att förbättra synkning mellan Book-IT och CMS, sök med utökade filter för att avgränsa sökningar togs fram, och hantering av specialtecken vid sökning förbättrades. Samtidigt hade leverantör av underliggande system (Book-IT) driftsproblem som påverkade bibliotekets söktjänst.

Under perioden 8-28 oktober lanserades funktion med utökade filter. Redovisning av exemplarhantering förtydligades. Hantering

av trunkering av sökning vid klassifikation förbättrades. Stockholms stad proxy drabbades av driftsstörningar vilket påverkade bibliotekets söktjänster och länkningen mellan underliggande system.

Under perioden 29 oktober-18 november återskapades låntagarnas sparade favoriter. Under användarnas Mina sidor kan nu alla tidigare sparade favoriter tillgängliggöras. Övriga förbättringar under perioden inkluderade uppgradering av CMS, förbättringar i kalenderfunktion samt automatiska kontroller i syfte att öka driftsstabilitet.

En extern konsult granskade webbplatsen utifrån lagkravet om tillgänglighet till digital offentlig service med mycket gott utfall. Tillgänglighetsredogörelsen är uppdaterad och teamet arbetar vidare med att åtgärda de identifierade förslagen till förbättringar.

I samarbete med leverantören av Book-IT gjordes bugggrätning vilket resulterat i ett förbättrat flöde av nya katalogposter och automatisk indexering vilket förbättrar sökbarheten.

Filtren har vidareutvecklats så att de är utfällda i desktop-versionen. Som användare kan man nu rensa alla filter och söktermer på en och samma gång.

Under perioden 18 november-10 december har ytterligare ny funktionalitet rullats ut. Användare kan nu skapa och ta bort favoriter. Ytterligare ett sökfilter har tillkommit vilket gör det möjligt att söka inom ett tidsspann.

Författare, målgrupp, genre, ämne och språk är nu hyperlänkade i katalogposterna för att underlätta vidaresökning.

Till CMS har en ny notifieringsfunktion lanserats och ytterligare bugggrätning genomförts vilket bidrar till ökad stabilitet och driftssäkerhet.

Under perioden startades även projektet för utbyte av bakomliggande bibliotekssystem, Book-IT, upp.

Reducerad komplexitet framgent

Bibliotekets digitala plattform med tillhörande system och integrationer är komplext. Verksamheten undersöker aktivt möjligheter till förenkling och standardlösningar för att minska sårbarheten. Den kommande implementeringen av ett nytt verksamhetssystem som ersätter Book-IT kommer göra det möjligt att förenkla vissa lösningar.

Vid en jämförelse med andra kommuners gränssnitt och söktjänster är det vår bedömning att Stockholms stadsbibliotek är stark. Utvecklingsmetodiken fokuserar på aktiv utveckling och att de mest prioriterade funktionerna utvecklas först. Samtidigt påverkas t.ex. exemplarvisningen av att medier har flyttats från Stadsbiblioteket till magasin under den kommande renoveringen.

Utifrån ovanstående redogörelse för aktiviteterna som gjorts sedan lansering i juni och med beskrivningen av den komplexa arkitekturen är svaren på de ställda frågorna följande:

1. När kan vi förvänta oss att de funktioner som fanns tillgängliga på den tidigare webbplatsen återinförs?

Den efterfrågade funktionalitet som lyfts i skrivelsen är nu tillgänglig.

2. Varför har åtgärder för att återställa dessa funktioner dröjt så länge?

Bibliotekets söktjänst lanserades i slutet av juni 2024. Det tekniska landskapet med tillhörande integrationer är komplext med flera beroenden. Under perioden har underliggande system drabbats av driftsproblematik vilket påverkat utvecklingsarbetet. Merparten av de efterfrågade funktionerna driftsattes i slutet av oktober 2024. Resterande funktioner driftsattes i november och december.

3. Utfördes en noggrann konsekvensanalys innan den nya webbplatsen lanserades, speciellt med avseende på hur förändringarna skulle påverka möjligheten till inspiration och upptäckt av nytt material?

Ja. Livscykelhanteringen av ingående system har krävt en noggrann konsekvensanalys där säkerhet och nödvändig funktionalitet har prioriterats. Det har hela tiden varit möjligt att söka och finna litteratur och information via Stockholms stadsbibliotek. Utvecklingen har fokuserat på en tillgänglighetsanpassad och GDPR-säkrad webbplats som möjliggör för kontinuerlig tjänsteutveckling utifrån en flexibel arkitektur som kan fungera som navet i bibliotekets tekniska infrastruktur och tjänster till stockholmarna. Det har helt enkelt varit absolut nödvändigt att prioritera. Nu arbetar Stockholms stadsbibliotek med kontinuerliga förbättringar av gränssnitt och funktioner för att bidra till inspiration och upptäckt av nytt material utifrån en stabil bas.

Maria Jansén
Förvaltningschef
Kulturförvaltningen

Daniel Forsman
Avdelningschef
Kulturförvaltningen

Bilagor

1. Skrivelse från Isabel Smedberg Palmqvist (L), Kristina Lutz m.fl. (M), Jonas Naddebo (C) och Tapani Juntunen (SD) om bibliotekets nya webbplats

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Maria Jansén, Förvaltningschef	2025-01-10
Daniel Forsman, Avdelningschef	2025-01-08